

Dokument zasedanja

B9-0434/2022 }
B9-0435/2022 }
B9-0436/2022 }
B9-0439/2022 }
B9-0442/2022 }
B9-0455/2022 } RC1

5.10.2022

SKUPNI PREDLOG RESOLUCIJE

v skladu s členom 132(2) in (4) Poslovnika,

ki nadomesti naslednje predloge resolucij:

B9-0434/2022 (S&D)
B9-0435/2022 (Renew)
B9-0436/2022 (Verts/ALE)
B9-0439/2022 (The Left)
B9-0442/2022 (PPE)
B9-0455/2022 (ECR)

o smrti Mahse Žine Amiri in zatiranju protestnic in protestnikov za pravice žensk v Iranu
(2022/2849(RSP))

David Lega, Michael Gahler, Željana Zovko, Rasa Juknevičienė, David McAllister, Antonio López-Istúriz White, Isabel Wiseler-Lima, Arba Kokalari, Javier Zarzalejos

v imenu skupine PPE

Pedro Marques, Tonino Picula, Eva Kaili, Evin Incir, Thijs Reuten

v imenu skupine S&D

RC\1264472SL.docx

PE737.618v01-00 }
PE737.619v01-00 }
PE737.620v01-00 }
PE737.623v01-00 }
PE737.626v01-00 }
PE737.639v01-00 } RC1

María Soraya Rodríguez Ramos, Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Bernard Guetta, Moritz Körner, Ilhan Kjučuk (Ilhan Kyuchyuk), Nathalie Loiseau, Urmas Paet, Dragoş Pîslaru, Samira Rafaela, Frédérique Ries, Michal Šimečka, Nicolae Ştefănuţă, Ramona Strugariu, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans

v imenu skupine Renew

Ernest Urtasun

v imenu skupine Verts/ALE

Raffaele Fitto, Anna Fotyga, Charlie Weimers, Adam Bielan, Witold Jan Waszczykowski, Dominik Tarczyński, Jadwiga Wiśniewska, Bogdan Rzońca, Elżbieta Rafalska, Ryszard Czarnecki, Valdemar Tomaševski, Assita Kanko, Carlo Fidanza, Patryk Jaki, Ladislav Ilčić, Beata Mazurek, Joachim Stanisław Brudziński

v imenu skupine ECR

Manon Aubry, Cornelia Ernst

v imenu skupine The Left

Fabio Massimo Castaldo, Marco Campomenosi

Resolucija Evropskega parlamenta o smrti Mahse Žine Amini in zatiranju protestnic in protestnikov za pravice žensk v Iranu (2022/2849(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Iranu,
  - ob upoštevanju izjave visokega predstavnika v imenu Evropske unije z dne 25. septembra 2022 in izjave tiskovne predstavnice Evropske službe za zunanje delovanje z dne 19. septembra 2022 o smrti Mahse Amini,
  - ob upoštevanju izjave posebnega poročevalca OZN o stanju človekovih pravic v Islamski republiki Iran z dne 22. septembra 2022, v kateri zahteva opredelitev odgovornih za smrt Mahse Amini in poziva, naj se konča nasilje nad ženskami,
  - ob upoštevanju poročil posebnega poročevalca OZN o razmerah na področju človekovih pravic v Islamski republiki Iran z dne 18. junija 2022, 13. januarja 2022 in 11. januarja 2021,
  - ob upoštevanju poročila generalnega sekretarja OZN z dne 16. junija 2022 o stanju človekovih pravic v Islamski republiki Iran,
  - ob upoštevanju izjave generalnega sekretarja OZN António Guterresa z dne 27. septembra 2022,
  - ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah iz leta 1966, ki ga je Iran ratificiral junija 1975,
  - ob upoštevanju smernic EU o zagovornikih človekovih pravic,
  - ob upoštevanju smernic EU z dne 8. decembra 2008 glede nasilja nad ženskami in dekleti ter boja proti vsem oblikam njihove diskriminacije,
  - ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic iz leta 1948,
  - ob upoštevanju člena 132(2) in 132(4) Poslovnika,
- A. ker je 13. septembra 2022 iranska policija za moralo aretirala 22-letno iransko Kurdinjo Mahso Žino Amini zaradi domnevnega neupoštevanja zakona o obveznem zakrivanju las; ker so jo ti policisti po navedbah prič pahnili v kombi in jo med vožnjo v center za pridržanje Vozara v Teheranu pretepli, tam pa je kmalu zatem padla v komo in 16. septembra 2022 v policijskem pridržanju v bližnji bolnišnici tudi umrla; ker iranske oblasti vztrajajo, da je umrla naravna smrti; ker ni bila opravljena ustrezna preiskava in ker oblasti družini žrtve niso hotele izročiti njene zdravstvene kartoteke in obdukcijskega poročila;

- B. ker so po uboju Mahse Žine Amini v več kot 120 mestih v skoraj vseh 31 iranskih provincah izbruhnili obsežni protesti, ki se jih je udeležilo več sto tisoč iranskih državljanov iz vseh delov družbe; ker so proteste sprožile ženske, ki so zahtevale odgovornost za smrt Mahse Žine Amini in pozvale k prenehanju nasilja in diskriminacije žensk v Iranu, zlasti v obliki obveznega zakrivanja; ker so protesti žensk spodbudili solidarnost moških, kar je sprožilo vseiransko reformno in protestno gibanje; ker na številnih univerzah po vsej državi, zlasti na tehniški univerzi Šarif v Teheranu, potekajo protesti študentov, ki bojkotirajo pouk in demonstrirajo proti represiji;
- C. ker iranske varnostne in policijske sile na proteste odgovarjajo z vsesplošnim in nebrzdanim nasiljem, zaradi česar je mnogo ljudi izgubilo življenje, veliko pa je bilo poškodovanih; ker je OZN potrdila, da iranske sile proti protestnikom uporabljajo ostro strelivo, šibre, solzivec in kovinske izstrelke; ker naj bi iranske varnostne sile 2. oktobra 2022 ubile na stotine miroljubnih protestnikov, ki so protestirali proti uboju Mahse Žine Amini, ter ranile in aretirale na stotine drugih, med njimi zagovornike človekovih pravic, študente, pravnike, aktiviste civilne družbe in več kot 20 novinarjev, zlasti Nilufar Hamedi, novinarko, ki je prva poročala o aretaciji in hospitalizaciji Mahse Žine Amini;
- D. ker je organizacija Amnesty International dokumentirala načrte oblasti, da bi proteste zatrle tako, da bi napotile pripadnike Iranske revolucionarne garde, paravojaške sile Basidž, poveljstvo organov pregona Islamske republike Iran, policijske enote za obvladovanje izgrediv in varnostne agente v civilu; ker dokazi kažejo, da je generalno poveljstvo oboroženih sil poveljnikom v vseh provincah odredilo, naj se na miroljubne protestnike odzovejo tako, da varnostne sile v velikem obsegu uporabijo smrtonosno silo in strelno orožje;
- E. ker naj bi v zadnjih dneh zaradi domnevne udeležbe na protestih aretirali številne tujce, vključno z državljani EU;
- F. ker iranske oblasti namerno prekinjajo internet in mobilne povezave ter močno omejujejo platforme družbenih medijev, da iranski državljani ne bi mogli varno in zasebno dostopati do komunikacijskih tehnologij ter organizirati mirnih shodov; ker obstajajo poročila o blokiranju sporočil SMS, ki vsebujejo besedi „Mahsa Amini“ v farsiju; ker skuša režim s prekinjanjem in odklopom interneta v velikih delih Irana preprečiti prenos in razširjanje novic posnetkov o protestih ter mednarodnim in lokalnim organizacijam preprečiti dokumentiranje kršitev človekovih pravic;
- G. ker je iranska vlada leta 1983 uvedla obvezno nošenje naglavnih rut; ker je obvezno nošenje hidžaba postalo sredstvo zatiranja žensk, ki jim v Iranu odrekajo svobodo in pravice; ker so ženske, ki se v javnosti pojavljajo brez naglavne rute, pogosto žrtve nadlegovanja, jih zaprejo, mučijo, prebičajo in celo umorijo, ker nasprotujejo tem represivnim pravilom;
- H. ker se je, odkar je predsednik Ebrahim Raisi leta 2021 nastopil mandat, povečalo nadlegovanje žensk in nasilje nad njimi s strani policije za moralo; ker si iranska vlada močno prizadeva za zakonodajo in zakonodajne predloge, ki spodbujajo zatiranje žensk;

ker je uboj Mahse Žine Amini del širšega vzorca omejevanja in zmanjševanja že tako močno omejenih pravic žensk v Iranu, tudi z novim zakonom, sprejetim leta 2021, ki močno omejuje dostop žensk do pravic do spolnega in reproduktivnega zdravja, s čimer so neposredno kršene njihove človekove pravice po mednarodnem pravu; ker bi uresničitev projekta „naglavna ruta in vzdržnost“ pomenila, da bi se nezakrite ženske nadzorovale z nadzornimi kamerami in kaznovale;

- I. ker se stanje na področju človekovih pravic v Iranu vse bolj slabša; ker smrt Mahse Žine Amini ponazarja sedanjo krizo na področju človekovih pravic v Iranu, ki se nadaljuje zaradi sistemske nekaznovanosti iranske vlade in njenega varnostnega aparata, kar omogoča vsesplošno mučenje, pa tudi zunajsodne in druge nezakonite usmrtnitve; ker je bilo od 18. septembra 2022 aretiranih več kot 40 zagovornikov človekovih pravic, pri čemer so se iranske sile pri aretacijah, napadih in racijah še posebej nasilno osredotočile na zagovornice človekovih pravic; ker je revolucionarno sodišče v Urmiji na smrt obsodilo dve iranski zagovornici pravic LGBTQI, 31-letno Zahro Sadikhi Hamedani in 24-letno Elham Čubdar, in sicer zaradi „širjenja moralne sprevrženosti na Zemlji s spodbujanjem homoseksualnosti“;
- J. ker je EU sprejela omejevalne ukrepe zaradi kršitev človekovih pravic, vključno z zamrznitvijo sredstev in prepovedjo izdajanja vizumov za posameznike in subjekte, odgovorne za hude kršitve človekovih pravic, ter prepovedjo izvoza v Iran za opremo, ki bi se lahko uporabila za notranjo represijo, in opremo za nadzor telekomunikacij; ker so bili ti ukrepi uvedeni 12. aprila 2021, se redno posodablajo in veljajo še naprej;
- K. ker je podpredsednik Komisije/visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Josep Borrell v svoji izjavi z dne 25. septembra 2022 obsodil uboj Mahse Žine Amini in prekomerno uporabo sile s strani iranskih varnostnih sil ter napovedal, da bo EU pred naslednjim zasedanjem Sveta za zunanje zadeve preučila vse možnosti, ki jih ima na voljo za odziv na smrt Mahse Žine Amini in način, na katerega so se iranske varnostne sile odzvale na demonstracije, ki so sledile;
  - 1. najodločneje obsoja smrt Mahse Žine Amini, potem ko jo je iranska policija za moralo nasilno aretirala, zlorabljala in z njo slabo ravnala; izreka sožalje njeni družini in prijateljem ter družinam vseh, ki so bili ubiti med nedavnimi protesti v Iranu;
  - 2. poziva iransko vlado, naj omogoči nepristransko in učinkovito preiskavo tragične smrti Mahse Žine Amini ter obtožb o mučenju in slabem ravnanju, ki naj jo opravi neodvisen pristojni organ;
  - 3. izraža solidarnost z mladimi Irankami, ki vodijo proteste in sodelujejo v njih kljub težavam in osebnim posledicam, ki jim jih to prinese; podpira miroljubno protestno gibanje po vsej državi, ki protestira proti uboju Mahse Žine Amini, sistemskemu in vse večjemu zatiranju žensk ter resnim in množičnim kršitvam človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
  - 4. odločno podpira težnje iranskega ljudstva, ki želi živeti v svobodni, stabilni, vključujoči in demokratični državi, ki bo spoštovala državne in mednarodne obveznosti na področju

človekovih pravic in temeljnih svoboščin; je zelo zaskrbljen zaradi poročil, da so pripadniki Iranske revolucionarne garde, sile Basidž in policija obkolile, nato aretirale in ustrelile številne študente, ki so se 2. oktobra 2022 zaklenili v prostore tehniške univerze Šarif v Teheranu;

5. odločno obsoja vserazširjeno, namerno in nesorazmerno uporabo sile s strani iranskih varnostnih sil proti miroljubnim protestnikom in poziva iranske oblasti, naj prenehajo s stalnim, sistematičnim in nesprejemljivim nasiljem nad lastnimi državljani; zahteva, da iranske oblasti omogočijo hitro, nepristransko in učinkovito preiskavo ubojev vseh protestnikov, ki bo temeljila na dokazih, vključno s tem, da se odgovorne privede pred sodišče;
6. zahteva, da iranske oblasti nemudoma in brezpogojno izpustijo in umaknejo vse obtožbe proti vsem, ki so zaprti izključno zaradi mirnega uveljavljanja svoje pravice do svobode izražanja, združevanja in mirnega zbiranja v povezavi s protesti; poudarja, da je treba vedno spoštovati temeljne pravice, kot sta svoboda izražanja in zbiranja, ter poziva iranske oblasti, naj spoštujejo svoje mednarodne obveznosti, tudi v okviru Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah; poziva iranske oblasti, naj nemudoma izpustijo vse aretirane državljane EU in umaknejo vse obtožbe proti njim; je zelo zaskrbljen zaradi aretacije več kot 20 novinarjev, zlasti novinarke Nilufar Hamedi, ki je prva poročala o aretaciji in hospitalizaciji Mahse Žine Amini, ter poziva iranske oblasti, naj jih nemudoma izpustijo; poziva Iran, naj spoštuje svobodo izražanja in prepričanja vseh ljudi, ki živijo v Iranu, zlasti žensk in deklet, ki so še posebej zatirane;
7. obsoja sistemsko diskriminacijo žensk in drugih ranljivih skupin v Islamski republiki Iran z zakoni in predpisi, ki močno omejujejo njihove svoboščine in pravice, vključno s ponižujočim zakonom o obveznem pokrivanju in njegovim zlorabljanjem, strogim omejevanjem pravic žensk na področju spolnega in reproduktivnega zdravja ter kršitvami političnih, socialnih, ekonomskih, kulturnih in osebnih pravic žensk; zahteva, da iranske oblasti nemudoma razveljavijo zakone, ki ženskam in dekletom nalagajo obvezno pokrivanje, ukinejo policijo za moralo in končajo sistemsko diskriminacijo žensk na vseh področjih življenja;
8. odločno obsoja prakso Irana, da med protesti v državi blokira internet in mobilna omrežja, kar iranskim državljanom onemogoča komunikacijo in prosti pretok informacij; poudarja, da so takšna dejanja očitna kršitev mednarodnega prava; pozdravlja odločitev ZDA, da med sedanjimi protesti dovolijo zasebnim podjetjem, da iranskim državljanom ponudijo svoje digitalne storitve;
9. kategorično zavrača obtožbe iranskih uradnikov in iranskih medijev pod državnim nadzorom, da so diplomatska predstavništva Nemčije in drugih evropskih držav domnevni pobudniki protestov;
10. ponovno odločno obsoja vse slabše stanje človekovih pravic v Iranu, vključno in zlasti za pripadnike etničnih in verskih manjšin, kot so Kurdi, Baludži, Arabci ter nešiiitske in nemuslimanske verske manjšine, vključno z bahajci in kristjani; poziva iranske oblasti, naj spoštujejo temeljne pravice in svoboščine etničnih in verskih manjšin; poziva

iranske oblasti, naj odpravijo vse oblike diskriminacije;

11. poziva iransko vlado, naj nemudoma in brezpogojno izpusti vse zagovornike človekovih pravic, ki so zaprti zgolj zaradi mirnega uveljavljanja pravice do svobode izražanja in prepričanja; poziva iransko vrhovno sodišče, naj zaradi kršitev pravice do poštenega sojenja razveljavi kazni, izrečene zagovornicama človekovih pravic LGBTI Zahro Sadikhi-Hamadani in Elham Čubdar; poziva iransko vlado, naj preneha napadati vse zagovornike človekovih pravic v Iranu in v vseh okoliščinah zagotovi, da bodo lahko vedno opravljali svoje legitimne dejavnosti v prid človekovih pravic, svobodno in brez strahu pred maščevanjem ali sodnim pregonom;
12. obžaluje, da v iranskih zaporih prihaja do sistematičnega mučenja, in poziva k takojšnjemu prenehanju vseh oblik mučenja in slabega ravnanja z vsemi pridržanimi; obsoja uporabo prakse, na podlagi katere se pridržanim osebam onemogoča dostop do telefonskih klicev in obiskov družine; izraža resno zaskrbljenost, ker pridržane osebe med zaslišanji nimajo pravice do pravnega zastopanja; poziva iransko vlado, naj osebe, ki jim je odvzeta prostost, obravnava spoštljivo in upošteva, da imajo neodtujljivo pravico do človeškega dostojanstva;
13. globoko obžaluje, da ni napredka v zadevah v zvezi z državljani, ki imajo dvojno državljanstvo EU in Irana, kot je primer Ahmadreze Džalalija, ki je bil obsojen na smrt na podlagi lažnih obtožb vohunjenja;
14. odločno obsoja dejstvo, da iranske oblasti v zadnjih letih vse pogosteje uporabljajo smrtno kazen, in obžaluje, da prihaja do zaskrbljujočega stopnjevanja uporabe smrtno kazni proti protestnikom, oporečnikom in pripadnikom manjšin; ponovno poziva iransko vlado, naj uvede takojšnji moratorij za izvrševanje smrtno kazni, kar bi bil prvi korak k njeni odpravi, in naj vse smrtno kazni pretvori v druge kazni;
15. poziva iranske oblasti, naj dovolijo obiske predstavnikov Sveta OZN za človekove pravice in naj zlasti zagotovijo, da bo lahko posebni poročevalec OZN o razmerah na področju človekovih pravic v Islamski republiki Iran vstopil v državo;
16. poziva OZN, zlasti Svet za človekove pravice, naj nemudoma začne obsežno preiskavo dogodkov v zadnjih tednih, in sicer pod vodstvom posebnega poročevalca OZN o razmerah na področju človekovih pravic v Islamski republiki Iran; poziva Svet OZN za človekove pravice, naj vzpostavi mednarodni preiskovalni mehanizem in mehanizem odgovornosti za kršitve človekovih pravic, ki jih je zagrešila iranska vlada;
17. poziva EU in njene države članice, naj uporabijo vse oblike sodelovanja z iranskimi oblastmi in zahtevajo takojšnjo prekinitev nasilnega zatiranja protestov in brezpogojno izpustitev vseh oseb, aretiranih zaradi uveljavljanja pravice do svobode izražanja, združevanja in mirnega zbiranja, zahtevajo neodvisno preiskavo smrti Mahse Žine Amini in več deset protestnikov, pozovejo k ponovni vzpostavitvi dostopa do interneta in komunikacijskih kanalov ter spodbujajo odpravo obveznega zakrivanja žensk; poziva države članice, naj v skladu z novimi pravili Eurojusta shranijo, zavarujejo in delijo razpoložljive dokaze, ki bi lahko prispevale k preiskavam, pri tem pa sodelujejo z

Mednarodnim kazenskim sodiščem in ga podprejo pri njegovem delu;

18. poziva Svet za zunanje zadeve, naj na seznam EU, na katerem so posamezniki, proti katerim so bili uvedeni omejevalni ukrepi v zvezi z resnimi kršitvami človekovih pravic v Iranu, doda iranske uradnike, vključno z vsemi, ki so povezani s policijo za moralo, za katere je bilo ugotovljeno, da so bili vpleteni v smrt Mahse Žine Amini ali so odgovorni za njeno smrt in nasilje nad protestniki; ponovno poudarja, da se ne smejo odpraviti sankcije proti vodstvu Islamske revolucionarne garde; pozdravlja, da je Svet sprejel globalni režim sankcij EU na področju človekovih pravic kot pomemben instrument EU za kaznovanje kršiteljev človekovih pravic;
19. poziva EU, tudi podpredsednika/visokega predstavnika, naj z iranskimi oblastmi v dvostranskih in večstranskih forumih še naprej načenja problematiko človekovih pravic ter naj v ta namen izkoristi vsa načrtovana srečanja z iranskimi oblastmi, zlasti v okviru političnega dialoga na visoki ravni med EU in Iranom; ponovno potrjuje, da je spoštovanje človekovih pravic eden osrednjih elementov pri razvoju odnosov med EU in Iranom;
20. spodbuja tesno usklajevanje med veleposlaništvu EU, akreditiranih v Teheranu; poziva vse države članice, ki imajo v Teheranu diplomatsko predstavništvo, naj uporabijo mehanizme iz smernic EU o zagovornikih človekovih pravic za podporo in zaščito teh oseb, zlasti zagovornikov človekovih pravic žensk ter oseb z dvojnimi državljanstvom EU in Irana, na primer tako, da jim zagotovijo nujna nepovratna sredstva v okviru Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa in Evropske ustanove za demokracijo in nujne vizumi ter z javnimi izjavami, spremljanjem sojenj in obiski v zaporu;
21. poziva Komisijo, naj ob strogem spoštovanju načel nujnosti in sorazmernosti razmisli o tem, da bi ponudnikom komunikacij s sedežem v EU dovolila, da ljudem v Iranu ponudijo orodja, vključno z videokonferencami, platformami za e-učenje, spletnimi zemljevidi in storitvami v oblaku, s katerimi bi jim zagotovili dostop do spletnih orodij in platform, ki jih potrebujejo za uveljavljanje svojih človekovih pravic;
22. izraža zaskrbljenost, ker reakcionarne islamistične skupine nenehno lobirajo pri evropskih institucijah, kar lahko pomeni tuje vmešavanje v naše demokracije;
23. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, vladam in parlamentom držav članic, islamski posvetovalni skupščini, vladi Islamske republike Iran in uradu vrhovnega vodje Islamske republike Iran ter družini Mahse Žine Amini.